

AKUSTI-foorumi ti 11.8.2020 klo 14-16

14:00 Avaussanat

Pj Mika Tervonen, VSSHP

14:05 Tilaisuuden etenemisen ja pelisääntöjen kuvaus

Hanna Menna ja Marjo Orava, Kuntaliitto

14:10 Teema1: Uudistuksen yleiskuva sote-järjestämisen ja maakuntien rahoituksen ja ohjauksen näkökulmasta

Alustajat: Tarja Myllärinen ja Arto Sulonen

14:50 Teema2: Tietojärjestelmien ja tiedonhallinnan ohjaus, rekisterinpito, työnjako

Alustus Karri Vainio

15:20 Teema3: Uudistuksen toimeenpano, muutostkustannukset ja aikataulu

Alustus Karri Vainio

15:50 Yhteenveto

¹ Puheenjohtaja ja fasilitaattorit

Uudistuksen yleiskuva sote-järjestämisen näkökulmasta

Tarja Myllärinen

Johtaja, sosiaali- ja terveys

Akusti-johtoryhmä

11.8.2020

Uudistuksen tavoitteet

- Kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- Turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sote- ja pelastustoimen palvelut
- Parantaa turvallisuutta, palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta
- Turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- Vastata yhteiskunnallisten muutosten tuomiin haasteisiin ja
- Hillitä kustannusten kasvua.

Lakiehdotukset

- **Sote-maakuntalaki**
- **Sote-järjestämislaki**
- **Laki pelastustoimen järjestämisestä**
- **Sote-maakuntarakennelaki**
- Laki soten ja pelastustoimen **järjestämisestä Uudellamaalla**
- **Voimaannpanolaki** (Laki sotea ja pelaa koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta)
- **Laki sote-maakuntien rahoituksesta**
- Lisäksi muutoksia 41 muuhun lakiin

Keskeiset ehdotukset (1)

- Muodostettaisiin 21 maakuntaa
 - Maakunnat perustettaisiin lain tullessa voimaan (tavoiteaika 1.7.2021)
 - Maakuntien perustamisesta ja niihin kuuluvista kunnista säädettäisiin voimaanpanolaissa
- Uudenmaan maakunnassa
 - Palvelujen järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki sekä terveydenhuollossa HUS-maakuntayhtymä
 - Terveydenhuollon järjestämisvastuu jakaantuisi lain ja järjestämissopimuksen mukaisesti alueen sote-maakuntien, Helsingin ja HUS-maakuntayhtymän välillä
- Sote-maakunnat vastaisivat alueeltaan nykyisiä maakuntia, pl. Helsinki, Enonkoski, Savonlinna, Sulkava ja Rantasalmi
- Sote-maakunnilla olisi alueellaan itsehallinto.
- Soten alueellisen yhteistyön ja tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta

Keskeiset ehdotukset (2)

- Valtion ohjaus vahvistuisi
 - Valtioneuvosto vahvistaisi soten ja pelan strategiset tavoitteet
 - Sote-maakuntien olisi otettava ne huomioon omassa toiminnassa ja yhteistyösopimusten valmistelussa
- Sote-maakuntien rahoitus valtiolta
 - Kunnallisveron vähennys 12,63 %-yksikköä kaikissa kunnissa, soten osuus peruspalvelujen valtionosuuksista sekä leikkaus kuntien yhteisövero-osuudesta
 - Ei oikeutta ottaa pitkäaikaista lainaa, ministeriöt hyväksyisivät sote-maakunnan investointisuunnitelman
- Kunnallisen soten ja pelan henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen liikkeen luovutuksella
 - HUS-henkilöstö HUS-maakuntayhtymään, Helsingin kaupungin henkilöstö jäisi kaupungin palvelukseen.

Sote-järjestämislaki – mitä on hyvä huomata

8 § Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu

- Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata soten järjestämisestä ja huolehdittava palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa
- Järjestämisvastuun toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava:
 - Palveluksessaan toiminnan edellyttämä ammattihenkilöstö
 - hallinnollinen ja muu henkilöstö
 - hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, välineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset ja
 - järjestämisvastuun toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

9 § Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

- Osa sote-palveluista kootaan suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman sote-maakunnan järjestettäväksi, jos se on välttämätöntä
- Sote-maakunta, jonka järjestettäväksi palvelu on osoitettu, käyttää järjestäjän valtaa, muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa, eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta ko. palveluja. Sote-maakunnat vastaavat kuitenkin tehtäviensä rahoituksesta.
- Suurempiin kokonaisuuksiin koottavista palveluista ja niihin liittyvästä työnjaosta säädetään sosiaalihuoltolaissa ja terveydenhuoltolaissa

3 luku 12 § Palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

- Sote-maakunta voisi hankkia palveluja yksityiseltä, jos se on tarpeen lakisääteisten ja yhdenvertaisten palvelujen järjestämiseksi sekä tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi
- Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote-maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta
- Yksityiseltä palveluntuottajalta ei saa hankkia
 - Julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä tai palveluja
 - Sosiaalipäivystystä
 - Kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluja (pl. perusterveydenhuollon päivä- ja iltapäiväkiireellistä vastaanottotoimintaa)
 - Ensihoitopalveluja

Sopimusten mitättömäksi tuleminen

- Voimaantulolain 28 § Eräiden kunnilta ja kuntayhtymistä siirtyvien sopimusten mitättömyydestä
 - Koskisi palvelujen ulkoistamissopimuksia ja niihin liittyviä vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joissa järjestämisvastuun alaisesta päätöksenteosta tai ostopalvelujen sisällöstä ja laajuudesta on sovittu toisin kuin järjestämislain 8 §:ssä säädetään
 - Koskisi myös sopimuksia, joissa sote-maakunnalla ei olisi sopimuksen mukaan irtisanomisoikeutta
 - Sote-maakunta ei vastaisi mahdollisesti sovitusta sopimussakosta
- Koskisi erityisesti sopimuksia, joissa ulkoistettu laajasti pth tai esh palveluja siten, että sopimuksessa sote-maakunnalle ei jäisi riittävää osaamista, omaa palvelutuotantoa tai ohjausmahdollisuutta
- Liitettäisiin kuitenkin vain sellaisiin sopimuksiin, joita ei saataisi osapuolten välisillä neuvotteluilla lainmukaisiksi ilman uutta tarjouskilpailua
- Siirtymäaika kaksi vuotta lain voimaantulosta
- Palveluntuottajalla oikeus korvaukseen
 - Sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä seuraavista välittömistä kustannuksista.

12 § Vuokratyövoiman käyttö

- Sote-maakunta voisi käyttää vuokrattua soten ammattihenkilöstöä täydentääkseen omaa henkilöstöään
 - Myös ympärivuorokautisen kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluissa, joihin ei saisi hankkia ostopalveluja yksityiseltä palveluntuottajalta
- Vuokratyövoima ei ole työsuhteessa sote-maakuntaan, mutta toimii sote-maakunnan suorassa työnjohdollisessa alaisuudessa
- Työvoimaa vuokrattaessa sote-maakunnan olisi varmistuttava , että vuokrattu henkilöstö täyttää säädetyt edellytykset

15 § Palvelujen hankintaa koskevan päätöksen perusteleminen

- Hankintapäätöksessä olisi perusteltava :
 - Palvelun hankinnan edellytykset (tarve ja tarkoituksenmukainen järjestäminen),
 - Kuinka sote-maakunta kykenee toteuttamaan järjestämisvastuunsa hankkiessaan palveluja
 - Otettava huomioon erilaiset tilanteet, joissa sopimus voi päättyä tai palveluntuottajan palvelutoiminta voi päättyä tai häiriintyä
 - Miten sote-maakunta on huolehtinut 14 § mukaisista sopimuksen ehtojen asianmukaisuudesta.

4 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

- 21 § **Valtakunnalliset tavoitteet** sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle
- 22 § Sosiaali- ja terveydenhuollon **neuvottelukunta**
- **23 § STM:n neuvottelut sote-maakunnan kanssa**
 - Vuosittain STM yhdessä VM:n kanssa
 - Seurataan järjestämisvastuun toteutumista, edellisissä neuvotteluissa sovittujen ja ministeriöiden toimenpide-ehdotusten toimeenpanoa sekä annetaan toimenpide-ehdotukset ja asetetaan uudet tavoitteet, mm.:
 - tuotantorakenne, vähäistä suuremmat palveluhankinnat ja vuokratyövoiman käyttö
 - investoinnit ja investointisuunnitelma
 - tiedonhallinta
 - sote-maakuntien yhteistyösopimuksen toimeenpano sekä työnjako ja yhteistyö muiden
 - omavalvonta

Investointien ohjaus

- **24 § Sote-maakunnan investointisuunnitelma**
- **24 a § Investointisuunnitelman hyväksyminen**
- Sote-maakunnan investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa valtioneuvoston päättämän, JTS:aan perustuvaan sote-maakunnan lainanottovaltuuden kanssa
 - pohjana laskennallinen lainanhoitokate sekä jo olemassa olevien lainojen määrä
 - STM voi hylätä suunnitelman mm., jos investointi voitaisiin tehdä kustannustehokkaammin sote-maakuntien yhteistyönä

Sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointi

- Sote-maakunta laatii vuosittain selvityksen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon ja talouden tilasta
- THL laatii vuosittain asiantuntija-arvion yhteistyöalueittain ja maakunnittain
- Avit laativat vuosittain selvityksen valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta toimialueensa sote-maakunnissa
- STM laatii vuosittain valtakunnallisen selvityksen ja arvion sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta ja rahoituksen riittävydestä
 - Sisältää ehdotuksen julkisen talouden suunnitelman, valtion talousarvion sekä soten valtakunnallisten strategisten tavoitteiden laatimista ja muuta valtion ohjausta varten.

5. Luku Sote-maakuntien välinen yhteistyö

- Viisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluetta
- Yhteistyöalueisiin kuuluvien sote-maakuntien olisi tehtävä yhteistyösopimus soten alueelliseksi yhteensovittamiseksi, mm. työnjaosta ja yhteistyöstä (yht. 15 kohdan luettelo):
 - Väestön palvelutarpeen arvioinnissa ja ennakoinnissa
 - Palvelutuotannon seurannassa ja arvioinnissa
 - Päivystystoiminnan työnjaosta
 - Soten menetelmien käyttöönotossa, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisista periaatteista
 - Tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittämisessä
 - Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta
- Kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä säädetään erikseen
- Valtioneuvosto olisi tietyin edellytyksin toimivalta päättää sote-maakuntien yhteistyösopimuksesta

7. luku Valmius ja varautuminen

- Sote-maakunnan olisi varauduttava valmiussuunnitelmilla häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin yhteistyössä
 - alueensa kuntien ja yhteistyöalueensa muiden sote-maakuntien kanssa
 - kuntien ympäristöterveydenhuollon kanssa
- Palvelujen jatkuvuus turvattava myös, kun palvelut hankitaan yksityiseltä palveluntuottajalta
- Yo-sairaala ylläpitävät sote-maakunnat ohjaavat valmiussuunnittelua valtakunnallisten yhtenäisten periaatteiden mukaisesti
 - Nämä ylläpitäisivät sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusta mm. ylläpitämään yhteistyöalueen tilannekuvaa

Kiitos!

Tarja Myllärinen

Puh. 050 596 9866

E-mail tarja.myllarinen@kuntaliitto.fi

Maakuntien rahoitus ja ohjaus

11.8.2020

Arto Sulonen

Maakuntien rahoituksesta

Sote-maakuntien valtionrahoitus

Tärkeimmät nostot maakuntien rahoituksesta

Valtion ohjausvalta

- Erittäin vahva **valtion ohjaus** ja tavoite kustannusten hillintään...
- ...mutta koko valtionrahoitus kuitenkin **laskennallista ja yleiskatteista**, maakunnan vapaasti käytettävää tuloa.

Rahoituksen määräytyminen

- Ikärakenne ja palvelutarve
- Olosuhde- ja muut tekijät, mm. hyte
- Investointien rahoitus laskennallisella rahoituksella
- Muutostukannuksille ei toistaiseksi ole varattu rahoitusta

Tasausmekanismit

- UUTTA! Maksimimuutos **+/-150 €/as** seitsemän (7) vuoden siirtymäaikana

Maakuntaverotus

- Selvitys kesken

Maakuntien valtionrahoituksen määräytymisperusteet

Sote-maakunnan yleiskatteinen rahoitus 2/2

Määräytymistekijät	Osuus sote-palveluiden rahoituksesta	Osuus pelastustoimen rahoituksesta	Osuus sote-maakuntien yhteenlasketusta rahoituksesta
Asukasperusteisuus	13,424 %	65,000 %	14,622 %
Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät, josta	81,600 %		79,705 %
Terveystieteiden tutkimuskeskus	48,274		47,152
Vanhustenhuolto	16,141		15,767
Sosiaalihuolto	17,185		16,786
Pelastustoimen riskitekijät		30,000 %	0,697 %
Asukastiheys	1,500 %	5,000 %	1,581 %
Vieraskielisyys	2,000 %		1,954 %
Kaksikielisyys	0,350 %		0,342 %
Saaristoisuus	0,113 %		0,110 %
Saamenkielisyys	0,013 %		0,013 %
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	1,000 %		0,977 %

Sote-uudistus

Sote-maakuntien vuosittaisen valtionrahoituksen tason määräytyminen

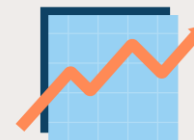
Palvelutarpeen muutos

Säästötavoite: Palvelutarpeen kasvusta hyväksytään vain 80 %

Kustannustason muutos

Perusteena sote-maakuntien kustannusindeksi

Tehtävien ja velvoitteiden muutokset

Olennaista vaikutusarviot

Kustannustason tarkistus

Toteutuneiden kustannusten ja myönnetyn rahoituksen vertailu

+ Sote-maakunnan lisärahoitus

HUOM! Valtion varoista

+ Valtionavustus

Maakuntien ohjauksesta

Maakuntien ohjauksen lähtökohdat

- **Maakunnat olisivat edelleenkin tiukassa valtionohjauksessa**
- **Valtionohjauksen taustalla maakuntien puuttuva verotusoikeus ja rahoituksen perustuminen miltei pelkästään valtionrahoitukseen**
- **Muutetaanko ohjausjärjestelmää maakuntien itsehallintoa kunnioittavampaan suuntaan, jos maakunnat saavat myöhemmin verotusoikeuden?**

Maakuntien ohjauksen yleiset puitteet

- **Maakuntia suoraan velvoittava lainsäädäntö**
 - **Maakuntalaki**
 - **Järjestämislaki**
 - **Voimaanpanolaki jne.**
- **Toiminnan ja talouden ohjausjärjestelmä**
 - **Soten ja pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet (valtioneuvosto)**
 - **Julkisen talouden suunnitelma ja valtiontalouden kehys**
 - **Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta**
 - **Maakunnan vuosittaiset ohjausneuvottelut ministeriöiden kanssa**
 - **Maakuntien yhteistyöalueiden yhteistyösopimukset**
 - **Toiminnan ja rahoituksen riittävyyden vuosittainen arviointi (rahoitusperiaate) ja mahdollinen lisärahoitus**
 - **Talouden tasapainovaatimukset ja maakunnan arviointimenettely (voi johtaa maakuntajaon muuttamiseen)**
- **Investointien ja niiden rahoituksen ohjaus**
 - **Maakuntien investointikehys ja lainanottovaltuus**
 - **Palveluiden tuottamisen näkökulmasta välttämättömät investoinnit**
 - **Valtiontakaus mahdollinen**

Maakuntien ohjaus osittain kevenee ja selkeytyy verrattuna edellisen hallituskauden malliin

- **Maakunnat päättävät palveluiden tuotantotavasta ja tuottajista (vrt. valinnanvapausmalli ja siihen liittyneet markkinaohjaukseen, sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen liittyneet ongelmat)**
- **Maakunnilla laajempi oikeus päättää sisäisestä hallinnostaan (mm. ei maakuntien liikelaitosta eikä valtakunnallisia palvelukeskuksia käyttövelvoitteineen)**
- **Maakuntien päätösvalta toimitiloistaan aikaisempaa laajempi (mm. toimitilat maakuntien taseessa ja rajoitettu toimivalta ottaa pitkäaikaista lainaa investointeihin)**

Maakuntien ohjaus kuitenkin tiukkaa ja itsehallinto kapeaa (1)

- **Valtioneuvoston ja ministeriöiden tiukka yksittäisen maakunnan tasolle ulottuva ohjaus**
 - **Neuvottelumenettelyt ja niihin liittyvät sopimukset ministeriöiden kanssa (mm. järjestämislain 23 §)**
 - **Valtioneuvoston interventiomahdollisuudet sote-maakuntien yhteistyösopimuksissa täysin avoimet (järjestämislain 34-36 §)**
- **Palvelurakenteiden, investointien ja tiedonhallinnan ohjausta koskevaa aikaisempaa vastaavaa säännöstä ei järjestämislaissa ole, mutta esim. investointien ohjaus on erittäin tiukkaa. Maakunnan palvelurakenteita koskevasta valtion päätösvallasta luovuttu.**
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisissa tavoitteissa on otettava huomioon valtioneuvoston asettamat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet (jotka tulevaisuudessa todella tiukat)**

Maakuntien ohjaus kuitenkin tiukkaa ja itsehallinto kapeaa (2)

- Maakuntien taloutta ohjataan suoraan osana julkisen talouden suunnitelmaa, eikä niillä ole kuntatalousohjelmaan verrattavaa ”maakuntatalousohjelmaa”
- Oikeus sopia työnjaosta kuntien kanssa on rajoitettua
 - Maakunta voi ottaa hoitaakseen tehtäväalaansa liittyviä tehtäviä kunnilta vain, jos se on sopinut tehtävän siirrosta maakunnan kaikkien kuntien kanssa
 - Maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvan tehtävän siirto kunnalle mahdollista vain, jos mahdollisuudesta säädetään erikseen
- Maakunnilla rajattu yleinen toimiala (lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät)

Maakuntien ohjaus kuitenkin tiukkaa ja itsehallinto kapeaa (3)

- **Tiukat alijäämän kattamisvelvollisuudet (2 v.) verrattuna kuntiin yhdistettynä ahtaaseen julkisen talouden rahoituskehykseen (3 mrd. euron leikkurista kuitenkin luovuttu ja korvattu kevyemmällä arvioidun palvelutarpeen kasvun leikkurilla maakuntien rahoitusperusteissa)**
- **Maakuntien arviointimenettely ja sen kriteerit**
- **Palveluiden ulkoistamisen kriteerit tiukkenevat olennaisesti (ml. hankintapäätöksen perusteluvelvollisuus suhteessa lain vaatimuksiin)**

The background is an abstract composition. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. These strokes sweep across the frame towards the right. The right side of the image is a solid, vibrant blue. Scattered across this blue field are numerous small, solid black dots of varying sizes, some appearing as if they are floating or falling. The overall effect is dynamic and modern.

KUNTA LIITTO

Tietojärjestelmien ja tiedonhallinnan ohjaus, rekisterinpito, työnjako

AKUSTI-forumin johtoryhmä 11.8.2020

Karri Vainio

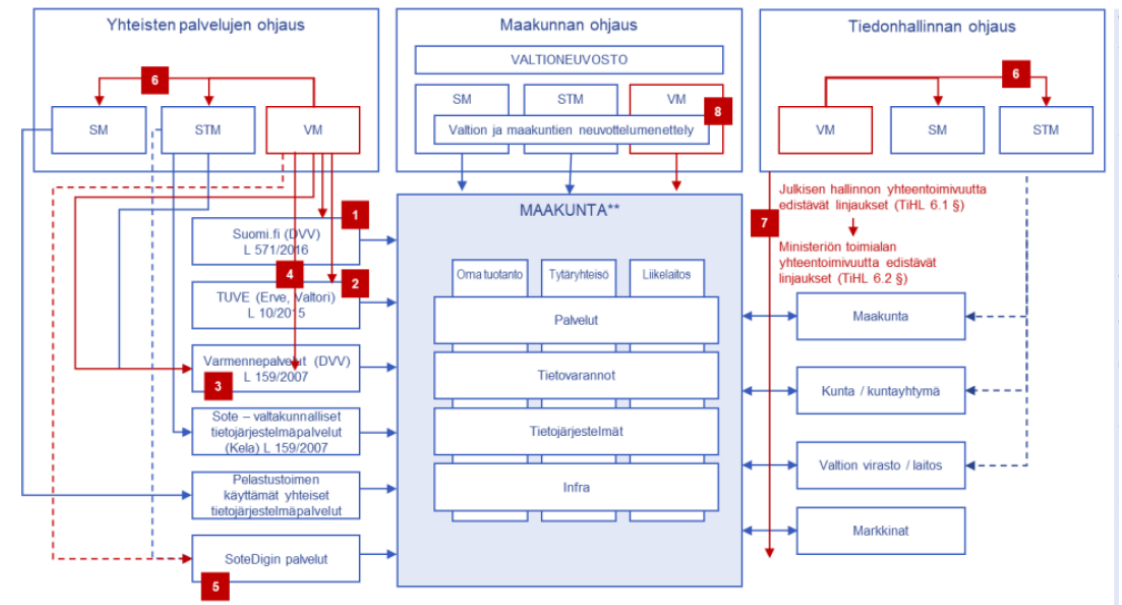
Yleistä

- Tietojärjestelmien ja tiedonhallinnan ohjausmalli sekä sääntely on merkittäväällä tavalla muuttunut Sipilän hallituskauden aikaisista lakiluonnoksista
- Lakiluonnoksiin ei sisälly ehdotuksia erillisistä tiedonhallinnan tai tietojärjestelmäratkaisujen ohjaus-/toimivaltasäännöksistä - tiedonhallinnan ohjaus osa sote-maakuntien yleistä ohjausjärjestelmää
- ICT-palvelukeskuksia koskeva sääntely ja käyttövelvoitteet poistettu lakiluonnoksista (huom. sotedigin roolia koskeva erillinen selvitys ja linjaukset)
- (tietojärjestelmä)Investointien ohjausta koskevissa sääntelyehdotuksissa muutoksia

Voimassaolevan tietohallinnon ja tiedonhallinnan ohjaus koskee myös sote-maakuntia

(mm.)

- Yhteentoimivuus- ja tietojärjestelmien vaatimukset
 - Sote-asiakastietolaki: mahdollisuuden antaa palvelutuottajia ja järjestelmävalmistajia sitovia määräyksiä ja valvontaviranomaisille laajat mahdollisuudet valvoa niiden noudattamista
 - Tiedonhallintalaki: säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteentoimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta
- Yhteisten palveluiden käyttö
 - Sote-asiakastietolaki : kanta-palvelut
 - Nk. Kapa-laki : yhteiset sähköisen asioinnin tukipalvelut
 - Nk. TUVE-laki velvoittaa turvallisuusviranomaisia (pelastus ja ensihoito) yhteisen infrasktruktuurin käyttöön

Lakiluonnosten mukainen ohjausjärjestelmä

- **Valtioneuvoston joka neljäs vuosi vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet**
 - sosiaali- ja terveydenhuollon ja **sen tiedonhallinnan kehittämisen** valtakunnalliset strategiset tavoitteet
 - tavoitteet sote-maakuntien väliselle sekä sote-maakuntien yhteistyöalueiden väliselle yhteistyölle ja työnjaolle
 - yleiset linjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon investoinneista **koskien myös tietojärjestelmäratkaisuja**
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta**
 - Tehtävänä tehdä ehdotuksia valtakunnallisiksi sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiksi (**ml. tiedonhallintaa koskevat tavoitteet**) ja edistää niiden toteutumista
- **STM:n ja sote-maakuntien välinen vuosittainen neuvottelumenettely**
 - jossa **käsitellään myös tiedonhallintaa ja tietojärjestelmäratkaisuja sekä näihin liittyviä investointeja ja työnjakoa koskevia kysymyksiä**
- **Sote-maakunnan vuosittain ministeriöille laatima esitys seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista sote-maakuntakonsernin investoinneista (ml. tietojärjestelmäinvestoinnit) ja niiden rahoituksesta**
 - STM voi hylätä mm. mikäli on ilmeistä, että investointisuunnitelmaan sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin sote-maakuntien välisenä yhteistyönä tai em. investointi ei edistäisi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavaa järjestämistä.

Maakuntalaki 16 §. Investointien ohjaus

Sote-järjestämislaki 24§ Sote-maakunnan investointisuunnitelma

- Sote-maakunnan esityksen tulisi sisältää tiedot sote-maakunnan toimitiloja, kiinteistöjä, laitteita, kalustoa sekä tieto- ja viestintätekniisiä ratkaisuja koskevista investoinneista.
- Lisäksi sote-maakunnan tulisi esittää tiedot investointia vastaavista sopimuksista. Esimerkiksi toimitilat voidaan rahoittaa usealla eri tavalla. Perinteisen, omaan taseeseen tehtävän investoinnin lisäksi toimitiloja on mahdollista hankkia myös erilaisilla vuokramalleilla, kuten kiinteistö-leasing-sopimuksilla ja yhteistyömalleilla kuten niin kutsutuilla elinkaarimalleilla. Nämä rinnastettaisiin investointien ohjausta ja investointisuunnitelmaa koskevassa sääntelyssä investointeihin.
- Tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia olisivat lisäksi muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa on kysymys sitoutumisesta useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet.

Asiakas- ja potilastietojen rekisterinpito

(Sote-järjestämislaki 56 §)

- Sote-maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedoille. Näistä asiakas- ja potilastiedoista ja niiden käsittelystä säädetään*
 - sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa
 - potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa
 - sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetussa laissa (254/2015)
 - sosiaali- ja terveyden-huollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007)
 - julkisuuslaissa
 - tietosuojalaissa (1050/2018).
- Sote-maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalvclu ja tuottavan yksityisen palveluntuottajan on tallennettava asiakas- ja potilastiedot sote-maakunnan asiakas- ja potilasrekistereihin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain mukaisia valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja tai muita teknisiä rajapintoja käyttäen. Yksityisen palveluntuottajan on varmistettava asiakas- ja potilastietojen virheettömyys ennen tietojen tallentamista.
- Sote-maakunta saa luovuttaa järjestämisvastuulleen kuuluvia sosiaali- ja terveystalvclu ja tuottavalle yksityiselle palveluntuottajalle salassapitosäännösten estämättä sote-maakunnan asiakas- ja potilasrekistereissä olevia asiakas- ja potilastietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan palvelun tuottamiseksi ja toteuttamiseksi.

*Asiakastietolakia ollaan parhaillaan uudistamassa ja siihen on tulossa säädökset sosiaalihuollon tiedonhallinnasta sekä omatietovarannosta. STM:ssä ollaan kuitenkin tunnistettu tarve laajempaan tietosuojal- ja tiedonhallintasäädösten uudistamiseen. Tämä säätely on tällä hetkellä hajautunut useisiin eri lakeihin ja syntynyt pitkän ajan kuluessa. Tilanteen selkiyttämiseksi ja säädösten vastaamiseksi paremmin tämän hetken toiminnallisia tarpeita olisikin tärkeää päästä toteuttamaan tämän lainsäädännön kokonaisuudistus.

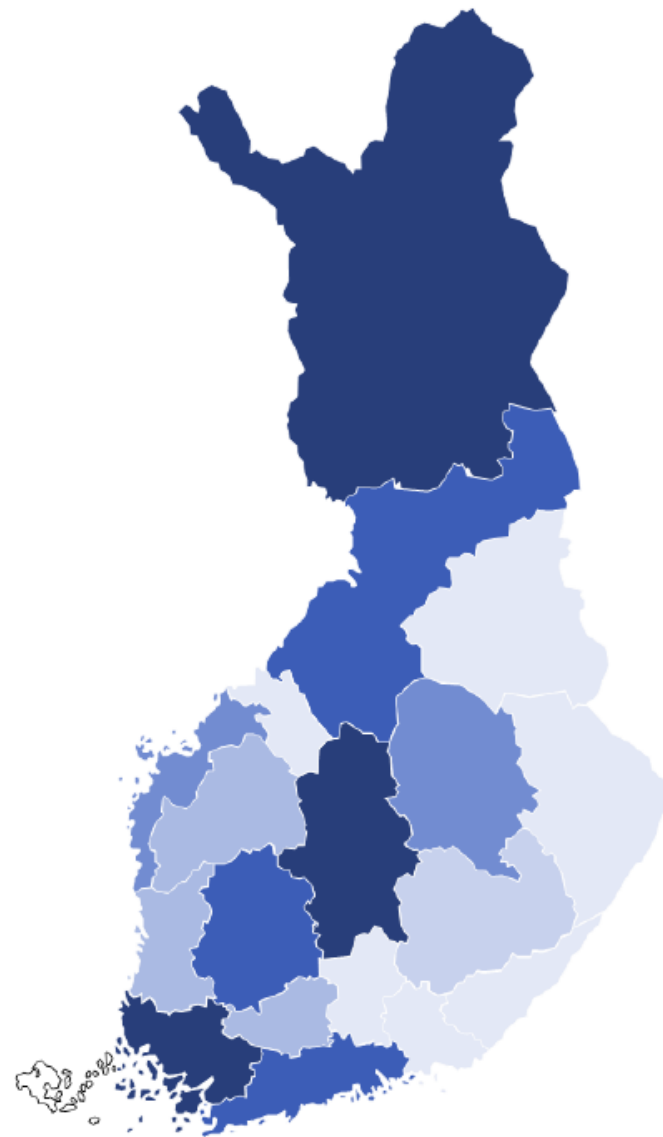
KUNTA LIITTO

Uudistuksen toimeenpano, muutuskustannukset ja aikataulu

AKUSTI-forumin johtoryhmä 11.8.2020

Karri Vainio

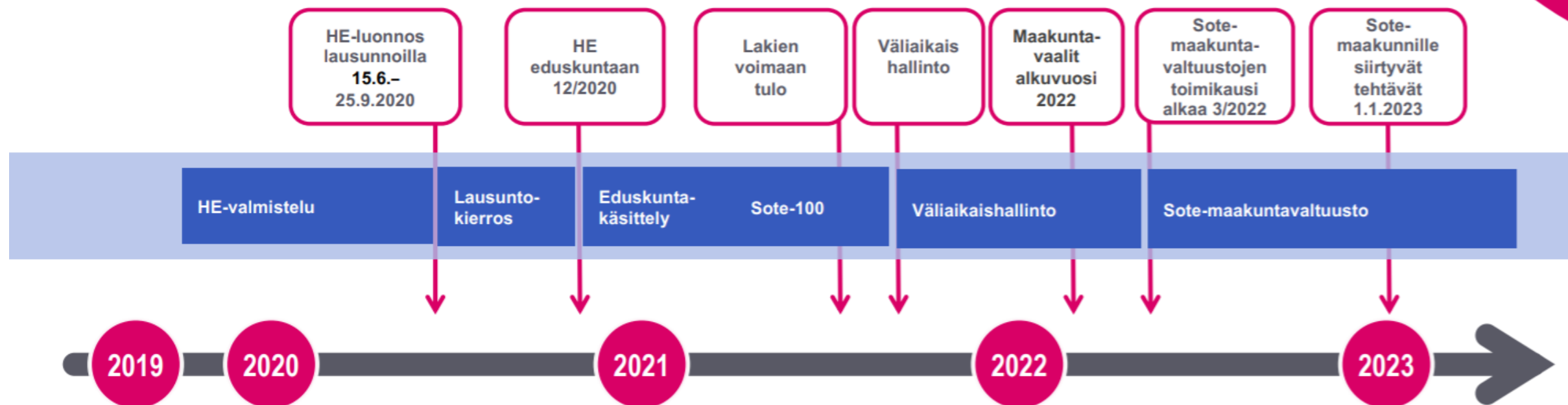
Maakunnat	Kuntien lukumäärä	Eni kolo sairaanhoito	Perusterveydenhoito	Sosiaali palvelut	Eni ysihuolto	Pelastustoimi	Tiedonhallinnan vastuurakenteet yhteensä
Etelä-Karjala	9	1	1	1	1	1	2
Etelä-Pohjanmaa	17	1	7	8	1	1	11
Etelä-Savo	14	2	7	7	1	1	8
Kainuu	8	1	2	2	1	1	3
Kanta-Häme	11	1	5	7	1	1	11
Keski-Pohjanmaa	8	1	1	1	2	1	3
Keski-Suomi	23	2	7	19	2	1	26
Kymenlaakso	7	2	2	2	2	1	3
Lappi	21	2	19	21	1	1	30
Pirkanmaa	22	2	14	14	2	1	21
Pohjanmaa	15	3	8	9	3	2	18
Pohjois-Karjala	12	1	1	1	1	1	1
Pohjois-Pohjanmaa	30	1	18	18	1	2	22
Pohjois-Savo	18	1	7	15	1	1	18
Päijät-Häme	9	1	3	3	1	1	5
Satakunta	17	1	8	11	1	1	15
Uusimaa	26	2	18	18	2	4	24
Varsinais-Suomi	27	1	16	24	1	1	29
	18 294	26	144	181	25	23	250

Kuva 1. Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen maakunnittain (tiedonhallinnan vastuurakenteiden määrän mukaan esitettynä)³

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Avustuspäätökset 6/2020 –

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakenneuudistusta koskevat
kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Aikataulut

Perussapluuna

- Maakunnat perustetaan, kun sinä päivänä kun voimaantulolaki tulee voimaan
- Väliaikainen valmistelutoimielin vastaa sote-maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta, kunnes sote-maakuntavaltuusto on valittu ja sote-maakuntahallitus on aloittanut toimintansa
- Vuoden 2021 lopussa vuosien 2023-2026 sote-maakunnan investointisuunnitelma
- Selvitys siirtyvästä omaisuudesta, veloista, sitoumuksista ja sopimuksista viim. 28.2.2022
- Maakuntavaalit 23.1.2022, valtuustojen toimikausi alkaa 1.3.2022
- Sote-maakuntavaltuuston päätös viim. 31.3.2022 omaisuuden, vastuiden ym. Siirtymisestä
- 43 Viim 31.10.2022 ilmoitus velkojen, vastuiden ym. sopimusosapuolille

Uusimaa

- HUS maakuntayhtymän perussopimus hyväksyttävä viim. 30.4.2022
 - (valtioneuvosto 30.6.2022, jos ei sopua)
- HUS maakuntayhtymän toimielin järjestäytyy heti kun edustajat ilmoitettu (30.6.2020 mennessä)
- Selvitys työnjaosta 31.12.2022 mennessä
- Järjestämissopimus viim 2024 loppuun mennessä (ja toimeenpano viim vuosi hyväksymisestä)

Omaisuusjärjestelyt HE-luonnos 15.6.2020

Sairaanhoitopiirit,
erityishuoltopiirit

Varat ja velat sekä sitoumukset siirtyy

- **Ei korvausta**
- Ky-osuudet kirjataan kunnassa peruspääomaa vastaan
- Ky:n alijäämät katettava ennen siirtoa, ylijäämät voidaan palauttaa jäsenkunnille

Kunnat ja muut
kuntayhtymät

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen:

- **irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaalioikeudet**
- **sellaisen osake-yhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sote-palvelujen järjestämisestä tai tuottamista varten***
- **Ei korvausta**

Toimitilat vuokrataan 3 + 1 vuodeksi

MAAKUNTA

**KUNTA
LIITTO**

Toimeenpanovaihe

- ICT-vaikutusarviointimuistio ehdottaa varaamaan aikaa ICT-valmisteluun 2-4 vuotta, jotta jatkuvuus voidaan varmistaa ja merkittävät riskit toiminnalle välttää
- Samanaikaisesti on kehitettävä mm. asiakkaille sähköisiä palveluita ja edistettävä digitalisaatiota (+ uudistettava asiakas- ja potilastietojärjestelmiä, otettava käyttöön Kanta-palveluiden uusia toiminnallisuuksia, kehitettävä tiedolla johtamista ym.)

ICT-Muutostustannukset, joita huomioitava (kertaluonteiset, tilapäiset ja pysyvät, vuosittain toistuvat)

Sipilän hallituksen esitys

- Huomioitava, että maakunnille suunniteltu laajemmat tehtävät, ei Uudenmaan erillisratkaisua, mukana valinnanvapausmalli ja kansallinen ICT-palvelukeskus
- Ed. vaalikauden arvioidut muutostustannukset ICT:n osalta yht. (kaikki toimijat) 550-650M€ tai 2017-2019 350M€ (koetalousarvio maakuntien osalta)

Marinin hallituksen esitys

- Arvio
 - ennen järjestämisvastuun siirtoa 350M€
 - järjestämisvastuun siirron jälkeen 190M€
 - PELA 23M€
 - Kuntien ICT-muutostustannukset n. 50M€
 - Valtiolle/valtakunnallisille toimijoille ei ole suoraan esitetty muutostustannuksia ICT:n osalta

Kohdistuvat sekä perustettavalle sote-maakunnalle että kuntasektorille ja valtakunnallisille toimijoille

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, solid black dots of varying sizes. The overall composition is modern and artistic.

KUNTA LIITTO